

Jesaja 12

1 Op die dag zult u zeggen: Ik dank U, HEERE, dat U toornig op mij geweest bent, maar Uw toorn is afgekeerd en U troost mij.

2 Zie, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en geen angst hebben, want mijn kracht en psalm is de HEERE HEERE, en Hij is mij tot heil geworden.

3 U zult met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil.

4 Op die dag zult u zeggen: Dank de HEERE, roep Zijn Naam aan, maak Zijn daden bekend onder de volken, roep in herinnering dat Zijn Naam hoogverheven is.

5 Zing psalmen voor de HEERE, want Hij heeft zeer grote dingen gedaan. Laat dit bekend worden over heel de aarde!

6 Juich en zing vrolijk, inwoner van Sion, want groot in uw midden is de Heilige van Israël.

De profeet Jesaja treedt op in een tijd van oorlogsdreiging.

Jesaja 12 vormt de afsluiting van het eerste deel van het Jesajaboek. De geschiedenis benoemt de misstanden in Jeruzalem, de roeping van Jesaja en het bezoek van Jesaja en zijn zoon Sjean Jashub aan koning Achaz, die op dat moment juist de waterbron buiten Jeruzalem inspecteert. Een botsing tussen de koning en de HEERE lijkt op dat moment onvermijdelijk en zelfs ingecalculeerd. De naam van de zoon van Jesaja – het overblijfsel keert terug – zal straks in de profetie tegen de koning zowel *het oordeel van de ballingschap* als *de genadige terugkeer van een rest* blijken te bevatten. ‘Oordeel en genade’ dat is feitelijk het thema van deze Jesaja hoofdstukken. Wat is er aan de hand? Er dreigt een aanval van de koningen van Damascus en Samaria op Jeruzalem. Deze twee vorsten willen een vuist maken tegen Assur. Zij willen dat Jeruzalem ook meedoet. Koning Achaz weigert. De twee koningen willen hem een lesje leren en hem de macht afpakken en de macht van Jeruzalem aan een ander overdragen, die wel meedoet. Vandaar de inspectie van een waterbron, die – bij een eventuele belegering – van levensbelang is voor de inwoners van Jeruzalem. God vraagt via de profeet Jesaja aan koning Achaz om vertrouwen. Koning Achaz heeft echter iets anders in zijn hoofd. Hij heeft het plan opgevat om de hulp in te roepen van de koning van Assur, Tiglat Pileser. Die komt hem ook te hulp en houdt huis in die omgeving zodat Damascus en later Samaria vallen en de bevolking van Noord Israel in ballingschap wordt gevoerd. Koning Achaz ging daarbij zover dat hij een altaar van de god van Assur in Jeruzalem op het tempelplein plaatste, terwijl het altaar van de HEERE zogenaamd een opknopbeurt kreeg. Het was een klap in het Gezicht van de HEERE, Wiens oordeel vaststaat. Ook het land Juda moet het op een gegeven moment zwaar ontgelden – door de legers van Assur – en het beleg van Jeruzalem staat voor de deur. Oude vrienden kunnen zich ontpoppen als de nieuwe vijand. Het land Juda zal zwaar geteisterd worden door rondtrekkende legers, maar de aanval op Jeruzalem in 701 v Chr. zal op wonderlijke wijze worden afgewend. Zo ervoer Juda in de tijd van Jesaja de toorn, maar ook de genade van God.

Spanning in het Midden-Oosten

Tiglat-Pileser
(Assyrië)

Pekach
(N. Israel) en
Resin (Syrie)

Achaz (Juda)

Gods toorn en Zijn genade gaan goed samen.

Veel uitleggers neigen er toe om het eerste vers met kennelijke tegenzin te interpreteren. We lezen dan zinnen zoals: ‘dat wij de hand kussen die ons sloeg’. Genade en straf lijken bij deze uitleggers lastig samen te gaan. De gedachte is wellicht dat ‘Waar het ene is, het andere niet zou kunnen zijn.’ Voor de Bijbel echter gaan deze twee juist heel goed samen, zo goed dat ze in een zin samen worden genoemd. Jesaja 12:1 *Op die dag zult u zeggen: Ik dank U, HEERE, dat U toornig op mij geweest bent, maar Uw toorn is afgekeerd en U troost mij.* In het Nieuwe Testament kennen wij het werkwoord ‘vermanen’ dat net zo goed met ‘bemoedigen’ vertaald kan worden. Ook dat werkwoord spreekt van de twee kanten van eenzelfde zaak. Nog een voorbeeld. In de Hebreeënbrief schrijft de apostel dat de vader die zijn kind liefheeft, het ook straft als dat nodig is. Hebreeën 12:5-7 *En u bent de vermaning vergeten waarmee u als kinderen wordt aangesproken: Mijn zoon, acht de bestraffing van de Heere niet gering en bezwijk niet, als u door Hem terechtgewezen wordt. Want de Heere bestraft wie Hij liefheeft, en Hij geselt iedere zoon die Hij aanneemt. Als u bestraffing verdraagt, behandelt God u als kinderen. Want welk kind is er dat niet door zijn vader bestraft wordt?* Ook in de normale opvoeding zie je die twee – straf en troost – op een natuurlijke manier samengaan. Zelfs aan het eind – als laatste vraag – van de belijdenisvragen spraken we uit dat we ‘als we ons komen te misgaan, daarop aangesproken willen worden.’ We gaan – ook op het moment dat we Openbare geloofsbelijdenis afleggen – er vanuit dat we kunnen zondigen en dat we, wanneer we dat dat doen vermaand moeten en gestraft kunnen worden. Dat kan allemaal nodig zijn om ons te bewaren op de weg naar het heil. God wil niet de dood van de zondaar, maar Hij wil dat we ons bekeren en leven. Om die redden is vermaning en straf bijzonder doeltreffend, voor de mensen die er gevoelig voor zijn. Sommigen hebben echter zo’n harde nek dat ze alleen maar harder achter uit trappen ‘als een onwillig rund dat voor de ploeg is gespannen’. Een oprecht gelovig mens is dankbaar voor de klappen die hij kreeg. Die zijn nodig om ons op het rechte pad te houden. Het is goed dat God boos op ons wordt, al is het ook wel weer genade dat wij daar gunstig op reageren. Van de mensen die gered worden, verwacht God erkentelijkheid ook voor de straffen die Hij heeft toegepast voor Zijn volk. Het is uit liefde – een ultieme poging mensen te redden – dat God Zijn volk straft.

Gods toorn en Zijn genade

Gods toorn is afgekeerd.

Wie nauwlettend toeziet – bij het lezen van Jesaja tot nu toe – heeft al ontdekt dat hier sprake is van ‘Gods toorn die afgekeerd is’. Waar hebben we dat eerder gehoord? Het is als het ware het refrein of de rode draad die de geschiedenis verbindt, telkens met de woorden; ‘Nog is Gods toorn niet

afgewend'. Het duurt lang voordat de beker van Gods toorn leeg is. Het volk van Juda zucht en vraagt zich af 'Hoe lang het nog duurt?' Op een geven moment klinkt echter het verlossende woord: 'Nog een klein moment – en dan is de gramschap voorbij en zal Mijn toorn zich richten op hún vernietiging.'

Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af.

- Jesaja 5:25 Daarom is de toorn van de HEERE tegen Zijn volk ontbrand. Hij heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt; Hij heeft hen geslagen, zodat de bergen sidderen, en hun dode lichamen als vuilnis midden op straat liggen. *Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af, en nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.*
- Jesaja 9:10,11 Want de HEERE zal de tegenstanders van Rezin tegen hem opzetten en Hij zal zijn vijanden ophitsen: de Syriërs vanuit het oosten en de Filistijnen vanuit het westen, zodat zij Israël verslinden met heel hun mond. *Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.*
- Jesaja 9:16 Daarom zal de Heere Zich niet verblijden over hun jongemannen, en zal Hij Zich niet ontfermen over hun wezen en hun weduwen, want zij zijn allen huichelaars en kwaaddoeners en elke mond spreekt dwaasheid. *Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.*
- Jesaja 9:20 Manasse van Efraïm, Efraïm van Manasse; en die samen zijn tegen Juda. *Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.*
Er blijft niets over dan zich onder de gevangenen neer te bukken en onder de gedoden te vallen! *Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.*
- Jesaja 10:25 Want nog een klein moment – en dan is *de gramschap voorbij en zal Mijn toorn zich richten op hún vernietiging.*

Israel en de volken

De plaats van de volken bij Jesaja.

Hoewel het koningschap van de familie van David nog zo'n 100 jaar – na het optreden van Jesaja – zal voortduren en Jeruzalem pas valt in 586 v Chr. is in het begin van Jesaja toch al sprake van 'de omgehouden boom van Isai'. Sommige passages roepen gedachten op die passen bij de Babylonische ballingschap en de val van Jeruzalem. Daarna was de 'stamboom van David' werkelijk geveld. Na de terugkeer uit Babel kwam geen koning uit Davids huis meer op de troon van Israel. Zerubbabel is wel uit het huis van David, maar werd geen koning maar gouverneur. Voor de HEERE vormt de geschiedenis van koning Achaz in confrontatie met Damascus en Samaria de aanleiding om de komst van Immanuel aan te kondigen. Er is een directe vervulling van deze profetie in Jesaja's tijd, maar toch ook een vervulling die – alleen al gezien de Nieuw Testamentische link met de Heere Jezus – verderop in de tijd gezien moet worden. Behalve dat het volk van God in Christus een begenadigd

koning zal ontvangen, zullen ook de heidenvolken profiteren van Zijn Aanwezigheid. Naast Zijn Aanwezigheid en de centrale functie van Jeruzalem in de wereld – ook als bron van wijsheid voor de volken die toestromen – zal de Messias eenmaal definitief als Rechter van de hele aarde optreden; Hij komt met het oordeel en de vrijspraak. Hoewel wij als christenen – uit de Joden en uit de volken – de eerste komst van de Jezus Christus wellicht voorop zouden zetten, wijst God door Jesaja meer op de eindtijd en de wederkomst van de Heere. De laatste fase van de geschiedenis kent namelijk de terugkeer van het Joodse volk naar het land van herkomst, het herstel van stad en tempeldienst en een aanval van de volken op God en Zijn oude volk, een ingrijpen van bovenaf uitlopend op het laatste oordeel dat leidt tot veroordeling van een deel van de mensheid en vrijspraak van de rest. Het is om allerlei redenen buitengewoon verrassend en verblijdend dat God aan Jesaja Zijn plan met de volken heeft laten zien. Zeker, ook bij Jesaja komen de volken er niet alleen maar gunstig van af, maar er is onmiskenbaar ook sprake van bijzonder verblijdende ontwikkelingen van de volken die optrekken naar Jeruzalem om God te zoeken en te delen in de redding. De verbreiding van het reddende Evangelie wereldwijd onder alle volken is – opnieuw volgens het getuigenis van het Nieuwe Testament – zeker inbegrepen in deze voorzeggingen van Jesaja. Paulus, die voor zichzelf en voor ons de vraag wil behandelen naar de plaats van het volk Israel – toen, nu en straks – komt herhaaldelijk met Jesaja op de proppen waar het gaat om de – mogelijk onverwachte – toe-wending van God met het Evangelie naar de volken. Zeker, de apostel blijkt in Romeinen 9 t/m 11 zijn Bijbel goed te kennen en hij laat zijn argumenten onderbouwen door allerlei gedeeltes uit Mozes en de profeten, maar het boek Jesaja speelt daarin zeker een prominente plaats. Wanneer we alleen al letten – niet op de citaten uit Jesaja die de kenners verder nog weten te achterhalen – op de citaten waar Jesaja met naam en toenaam genoemd worden, zijn het er onverwacht veel.

Paulus over Israel en de volken

Paulus onderbouwt zijn Evangelie voor de volken met citaten van Mozes en vooral Jesaja.

- Jesaja 10:22 En Jesaja roept over Israël uit: Al zou het getal van de Israëlieten zijn als het zand van de zee, slechts het overblijfsel zal behouden worden. Romeinen 9:27
- Jesaja 1:9 En zoals Jesaja van tevoren gezegd heeft: Als de Heere van de legers ons geen nageslacht had overgelaten, zouden wij als Sodom zijn geworden en aan Gomorra gelijkgesteld zijn geweest. Romeinen 9:29
- Jesaja 53:1 Maar zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest. Jesaja zegt namelijk: Heere, wie heeft onze prediking geloofd? Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord van God. Maar ik zeg: Hebben zij het dan echt niet gehoord? Zeker wel: Hun geluid is over heel de aarde uit gegaan, en hun woorden tot de einden van de wereld. Romeinen 10:16-18

Jesaja 65:1,2 En Jesaja durft het aan te zeggen: Ik ben gevonden door hen die Mij niet zochten, Ik heb Mij geopenbaard aan hen die naar Mij niet vroegen. Met het oog op Israël zegt Hij echter: Heel de dag heb Ik Mijn handen uitgebreid naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk. Romeinen 10:20,21

Wijze van interpreteren.

Het is duidelijk dat God via de profeet Jesaja bepaalde verwachtingen voor de toekomst wekt. Wanneer we deze toekomstverwachting – in willekeurige volgorde – op een rijtje zetten, komen de volgende zaken naar voren.

- * Het laatste oordeel met als uitkomst veroordeling en vrijspraak.
- * Blijdschap, dankbaarheid en eer aan God op de dag waarop Gods Koninkrijk doorbreekt met kracht.
- * Het heil dat deel wordt van de gelovige mens geeft zekerheid en volharding.
- * De uitstorting van de Heilige Geest.
- * De verbreiding van het Evangelie onder de volken.
- * Besef van Gods grote daden maakt mensen enthousiast voor het geloof.
- * De volken zingen – met Israel – de Psalmen tot lof van God
- * Overall waar de zon opkomt wordt Gods Naam geëerd. * God woont in Jeruzalem te midden van Zijn volk en de volken.

Bij de interpretatie van deze elementen en de ordening ervan speelt het Nieuwe Testament een grote rol. Sinds de komst van Christus is er een en ander in beweging gezet. Met Zijn verzoenend lijden en sterven aan het kruis en Zijn heerlijke opstanding uit de dood is er vergeving van zonden en de gave van de Heilige Geest beschikbaar gekomen voor ieder mens die gelooft. De wapens van de schuld en de dood zijn de satan in principe uit handen geslagen. Feitelijk is de duivel verslagen en kan ieder mens door het geloof in Jezus Christus zich onttrekken aan zijn heerschappij. Omdat er een faire kans is op redding voor in principe alle mensen, komt er ruimte voor een eerlijk laatste oordeel. Uit het Nieuwe Testament en hoe het verder ging leren wij te spreken van ‘het reeds’ en het ‘nog niet’. Zo behoren *de verzoening* en *de gave van de Heilige Geest en de verbreiding van het Evangelie onder de volken* tot de dingen die vanaf de eerste komst van Christus beginnen te spelen. Zaken als *het laatste oordeel* en de definitieve doorbraak van Gods Koninkrijk op aarde en Zijn wonen in Jeruzalem te midden van Zijn volk Israel en te midden van de volken op aarde, zijn zaken die nog in de schoot van de toekomst verborgen liggen. Met de wederkomst van Christus zal God de geschiedenis afsluiten om hem opnieuw te openen op de vernieuwde aarde. Aan de ene kant is er sprake van het reeds: Zo wordt een gelovig mens niet meer veroordeeld. Hij/zij is een nieuwe schepping. Hij is overgegaan uit de duisternis naar het licht. Aan de andere kant is er sprake van het nog niet: Het laatste oordeel is nog niet voltrokken. Nog heeft de duivel macht. Nog is er de dood en het kwaad en de schuld, al is de gelovige in beginsel ontheven aan deze zaken. Ook is de grote scheiding tussen de gelovigen en de goddelozen nog niet voltrokken.

Op die dag 1

Op die dag komt tweemaal voor in ons Bijbelgedeelte. De uitdrukking vormt het begin van de dankliederen. De uitdrukking lijkt te verwijzen naar *de dag van de HEERE*. *De dag van de HEERE* is de dag van het oordeel, de dag dat de gelovigen en de goddelozen voor altijd worden gescheiden. Voor de ene – de gelovige – zal dit voor altijd gunstig uitpakken, voor de niet-gelovige is de uitkomst desastreuus. Altijd heeft de HEERE zijn volk gewaarschuwd dat die dag – waarop de wegen van goed en kwaad voor goed uit elkaar gaan – eenmaal komt. Voor het volk is het ook een geruststelling. Eenmaal komt er gerechtigheid. Die dag zal aanbreken met de komst van de HEERE. Hoewel er

sprake is van een dag wordt er vermoedelijk een korte periode mee bedoeld waarin heel veel gebeurt en de geschiedenis zich samentrekt in de eindtijd. Dat er veel gebeurt mag alleen al blijken uit het gegeven dat de uitdrukking 'op die dag' 20maal voorkomt in Jesaja 1 t/m 12. Wanneer we hieronder die twintig maal – op die dag – kort in verzen uitschrijven, maken we zichtbaar dat het om allerhande zaken gaat die zich voltrekken in de eindtijd. Het gaat om

De context van 'op die dag' in Jesaja 1 t/m 12

1. De afgang van alle hoogmoedige mensen. Alleen de HEERE zal *op die dag* hoogverheven zijn.
2. De afgoden vallen door de mand.
3. De charismatische leiders bedanken voor de eer.
4. Alle uiterlijk vertoon als bewijs van geluk en zogenaamd slimme keuzes komen te vervallen.
5. Het is te laat om terug te kunnen naar oude waarden.
6. De Spruit van de HEERE doet wonderen.
7. Het is een benauwde, donkere tijd.
8. De volken doen een aanval op Israel.
9. God pakt de volken aan op hun eigen grondgebied.
10. De enkeling die overleeft heeft niet te kort.
11. De wijngaard is waardeloos geworden.
12. Men weet niet waar men het zoeken moet op de dag van de vergelding.
13. Alleen voor het overblijfsel van Israel die steunen op de HEERE, zal er uitkomst zijn.
14. De last zal van hun schouder worden genomen door de Gezalfde.
15. De Wortel van Isaï is de banier voor de volken.
16. Het volk Israel dat over de aarde verstrooid leeft, zal naar huis keren.
17. Het zal voelen als een tweede Exodus.
18. Die dag zal gevierd worden als een bevrijdings-dag voor Gods volk.
19. Ook de volken zullen delen in Gods heil.
20. God zal alle eer ontvangen.

De HEERE is mijn kracht en lied, Hij is mij tot heil geweest.

Hoewel het om veel zaken gaat, lijkt 'die dag' toch op één dag te vallen aangezien de dag – waarop alles achter de rug is – een dag van opperste blijdschap en dankbaarheid en lofprijzing voor God. Die dag heeft veel weg van de ontlading na de doortocht door de Schelfzee. Zeker, er is veel aan vooraf gegaan. Het wonen in Egypte, de poging met instemming van de autoriteiten Egypte te kunnen verlaten. De twaalf plagen. De tocht langs de Middellandse Zee die plotseling werd afgebroken en voerde in de richting van de woestijn. Totdat het volk zich voor de Schelfzee bevond, met daarachter de opstormende legers van de farao. Toen gaf God uitkomst en trok het volk door de drooggevallen bedding van de Schelfzee. Eenmaal aangekomen aan de overkant sloot op aangeven van de HEERE en Mozes de Schelfzee en vonden de farao en zijn legers de dood. Daarna barstte het volk uit in een lied waarvan de blijdschap en dankbaarheid en de eer aan God met handen te tasten is. De overeenstemming tussen de inhoud van dit lied en die van Jesaja 12:2 is groot. Exodus 15:1,2 *Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden: (..) De HEERE is mijn kracht en lied,*

Hij is mij tot heil geweest. Die dag mag dus aan de ene kant tellen als een dag; de dag van de ultieme overwinning door God voor de gelovigen uit Gods volk en uit de volken. Aan de andere kant is er heel wat aan vooraf gegaan, zo leren de Bijbelverzen die in Jesaja 1 t/m 12 beginnen met deze woorden: op die dag.

Het lied van Mirjam

Twintigmaal 'Op die dag' in Jesaja 1 t/m 12

Jesaja 2:17	De hoogmoedige ogen van de mensen zullen neergeslagen worden, en de trots van de mannen zal neergebogen worden. Alleen de HEERE zal <i>op die dag</i> hoogverheven zijn.
Jesaja 2:17	De hoogmoed van de mensen zal vernederd worden en de trots van de mannen zal neergebogen worden. Alleen de HEERE zal <i>op die dag</i> hoogverheven zijn.
Jesaja 2:20	<i>Op die dag</i> zal de mens zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, die hij voor zichzelf gemaakt had om zich daarvoor neer te buigen, voor de ratten en de vlermuizen werpen.
Jesaja 3:7	Dan zal hij <i>op die dag</i> zijn stem verheffen en zeggen: Ik kan geen heemeester zijn, en er is in mijn huis geen brood en geen mantel; stel mij daarom niet aan als leider van het volk.
Jesaja 3:18	<i>Op die dag</i> zal de Heere de mooiste sieraden wegnemen: de enkelringen, de voorhoofdbanden, de maantjes,
Jesaja 4:1	<i>Op die dag</i> zullen zeven vrouwen één man vastgrijpen en zeggen: Ons eigen brood zullen wij eten en met onze eigen kleren zullen wij ons kleden. Laat ons slechts uw naam mogen dragen. Neem onze smaad weg!
Jesaja 4:2	<i>Op die dag</i> zal de SPRUIT van de HEERE tot een heerlijk sieraad zijn, en de vrucht van de aarde tot glorie en luister voor hen in Israël die ontkomen zijn.
Jesaja 5:30	<i>Op die dag</i> zullen zij tegen het volk grommen als het grommen van de zee. Wanneer men naar de aarde kijkt, zie, duisternis en benauwdheid, en het licht zal door haar rookwolken verduisterd zijn.
Jesaja 7:18	<i>Op die dag</i> zal het gebeuren dat de HEERE de vliegen naar Zich toe zal fluiten die zich aan het einde van de rivieren van Egypte bevinden, en de bijen die in het land van Assyrië zijn.
Jesaja 7:20	<i>Op die dag</i> zal de Heere met een scheermes, ingehuurd aan de overzijde van de rivier de Eufraat, namelijk de koning van Assyrië, het hoofd- en het schaamhaar afscheren; en het zal ook de baard wegnemen.
Jesaja 7:21	<i>Op die dag</i> zal het gebeuren dat een man een jonge koe van de runderen en twee schapen zal houden.

Jesaja 7:23	Ook zal het <i>op die dag</i> gebeuren dat elke plaats die daar was met duizend wijnstokken, ter waarde van duizend zilverstukken, zal dienen voor dorens en distels.
Jesaja 10:3	Maar wat zult u doen <i>op de dag van de vergelding</i> , bij de verwoesting die er vanuit de verte aankomt? Naar wie zult u vluchten om hulp en waar zult u uw rijkdom laten?
Jesaja 10:20	<i>Op die dag</i> zal het gebeuren dat het overblijfsel van Israël en wie van het huis van Jakob ontkomen zijn, niet langer zullen steunen op hem die hen geslagen heeft, maar zij zullen steunen op de HEERE, de Heilige van Israël, in trouw.
Jesaja 10:27	<i>Op die dag</i> zal het gebeuren dat zijn last van uw schouder zal afglijden en zijn juk van uw hals; en dat juk zal te gronde gericht worden omwille van de Gezalfde.
Jesaja 11:10	Want <i>op die dag</i> zal de Wortel van Isaï er zijn, Die zal staan als banier voor de volken. Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn.
Jesaja 11:11	En het zal <i>op die dag</i> gebeuren dat de Heere opnieuw, voor de tweede keer, met Zijn hand het overblijfsel van Zijn volk zal verwerven, dat overgebleven zal zijn in Assyrië en in Egypte, in Pathros, Cusj, Elam, en in Sinear, Hamath en op de eilanden in de zee.
Jesaja 11:16	Er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel van Zijn volk, die overgebleven zal zijn in Assyrië, zoals het met Israël gebeurde <i>op de dag dat het wegtrok uit het land Egypte</i> .
Jesaja 12:1	<i>Op die dag</i> zult u zeggen: Ik dank U, HEERE, dat U toornig op mij geweest bent, maar Uw toorn is afgekeerd en U troost mij.
Jesaja 12:4	<i>Op die dag</i> zult u zeggen: Dank de HEERE, roep Zijn Naam aan, maak Zijn daden bekend onder de volken, roep in herinnering dat Zijn Naam hoogverheven is

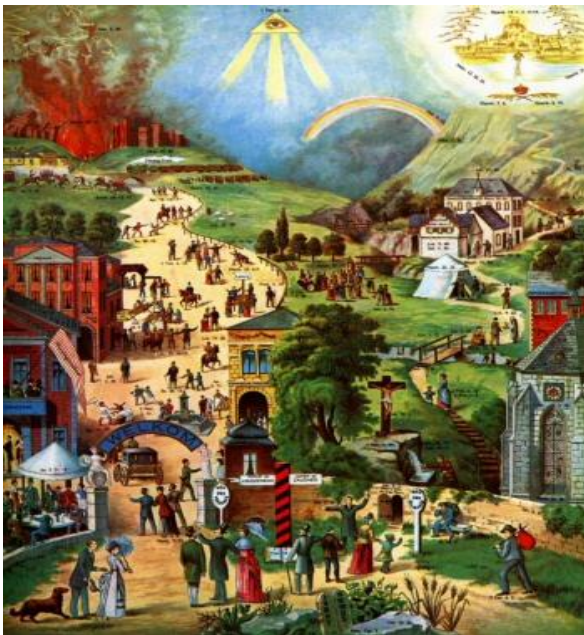
De MAF in dienst van de Evangelieverbreiding.

Een persoonlijk geloofsgetuigenis

Opmerkelijk, het is een persoonlijk geloofsgetuigenis, die gedeeld wordt. *Ik dank God, want Hij is toornig op mij geweest maar Gods toorn is afgewend en Hij troost mij.* Het is niet het volk als collectief of een groep gelovigen die uiting geeft aan hun blijdschap. Het is een persoon, wij zouden zeggen – in dit verband – een individu. De redding is persoonlijk. Laat ieder voor zichzelf spreken. Mogelijk komt dit ook omdat in de eindtijd – wanneer het geloof nog meer om volharding vraagt – sterke persoonlijke keuzes van de mens vereist worden. We moeten ‘de meerderheid niet volgen in het kwade.’ Bij iemand als Daniël, die ook als persoon moeilijke afwegingen moest maken en ook als persoon bijzondere bijstand van God ontving – in een tijd waarin het geloof zwaar op de proef gesteld werd – zie je ook dat de persoonlijke keuzes uiteindelijk de doorslag geven en een weg verder geven uiteindelijk naar Gods Koninkrijk. Daniël 12:13 *Maar u, ga heen tot het einde, want u*

zult rusten, en u zult opstaan in uw bestemming, aan het einde van de dagen. In de eindtijd – die in het boek Daniël aan de orde is in de tijd van Antiochus Epiphanes IV – zie je ook de zogenaamde ‘verlichten’ dwz. individuele gelovigen die andere gelovigen persoonlijk bemoedigen en vermanen om te volharden in het geloof. Ook de apostel Paulus – die toch duizenden mensen tot geloof heeft gebracht en tal van gemeenten heeft gesticht – spreekt persoonlijk, wanneer hij het over zijn levenseinde heeft en het nieuwe begin dat God zal maken voor hem. De ingang in Gods Koninkrijk is persoonlijk, individueel. Mens voor mens. 2 Timotheüs 4:8 *Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.* De Heere Jezus maakt duidelijk dat het oordeel een scherpe scheidslijn trekt die mensen, die in dit leven met elkaar verbonden waren, voor altijd scheidt. Twee mensen liggen samen in bed, één mag er door. Twee zijn samen aan het werk. Eén redt het, de ander niet. Zo hoeft het niet te gaan, maar zo kan het lopen. Lucas 17:34-36 *Ik zeg u: In die nacht zullen er twee op één bed zijn. De één zal aangenomen en de ander zal achtergelaten worden. Twee vrouwen zullen samen malen. De één zal aangenomen en de ander zal achtergelaten worden. Twee zullen er op de akker zijn. De één zal aangenomen en de ander zal achtergelaten worden.* Het gaat blijkbaar niet ‘vanzelf’. Ook kunnen we er niet op rekenen dat we wel met die ander mee zullen gaan, onze man, onze vriendin, onze zus. Het is ‘een voor een’, in die zin. Jezus roept ons niet voor niets op ernst te maken met de eeuwigheid. Mattheus 7:13 *Ga binnen door de nauwe poort, want wijd is de poort en breed is de weg die naar het verderf leidt, en velen zijn er die daardoor naar binnen gaan;*

De brede en de smalle weg.

Sommigen kunnen vrij idyllisch doen over ‘het overblijfsel van Israel’, maar de andere kant van dat verhaal is dat maar een klein deel van Gods oude volk de streep haalt. Maar goed, wanneer die het halen is de blijdschap ongekend. Als er mensen zijn die het weten dan zij wel in ballingschap en diaspora. *God is toornig op ons geweest, maar Gods toorn is afgewend.* Ook de dank en de lofprijzing tot God is persoonlijk. De gelovige heeft veel meegemaakt. Niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk. Volgens het oude Doopformulier zijn we ‘in zonde ontvangen geboren en daarom aan allerlei ellende, ja zelfs aan het eeuwig oordeel onderworpen, maar toch in Christus geheiligd.’ Die beleving en dat belijden van oordeel en genade – uitgesproken bij de doop van een kind van gelovige ouders – kan zich in het leven van ieder gelovig mens bij het opgroeien en ouder worden verdiepen. Het is dan ook de blijdschap en dankbaarheid over het wonder van de redding door God, waarbij God

ook nog eens alle eer ontvangt. Het lied uit vele monden in de hemel is een lied dat zijn oorsprong vindt in de harten en levens van individuele mensen die zingend uiting geven aan hun verwondering over de liefde die ons van Gods kant betoond is. Openbaring 5:13 *En elk schepsel dat in de hemel, op de aarde, onder de aarde en op de zee is, en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: Aan Hem Die op de troon zit, en aan het Lam zij de dankzegging, de eer, de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid.*

Gezang 259

**1 Halleluja! Lof zij het Lam,
die onze zonden op zich nam,
wiens bloed ons heeft geheiligd;
die dood geweest is, en Hij leeft;
die 't volk, dat Hij ontzondigd heeft,
in eeuwigheid beveiligt!**

God is mijn heil.

Voor een gelovig mens is het leven niet altijd gemakkelijk. God heeft er namelijk voor gekozen om het laatste oordeel – zoals het woord ook zegt – te bewaren voor het laatst. We leven in de tijd van de genade, de tijd van Gods geduld. Aan de ene kant is dat bijzonder mooi, want wie we ook zijn ‘van Gods genade moeten we het van hebben.’ God is niet alleen geduldig voor de gelovigen die de weg naar Gods Koninkrijk weten te vinden, maar ook voor al die mensen die afhaken en zich in het slechtste geval ook nog tegen het geloof en de gelovigen keren. Voor de gelovigen ziet het er een tijd bijzonder vreemd uit. De goddelozen lijken overal mee weg te komen. Zij hebben bij tijden de meerderheid. Ze lijken in alles te winnen. Ze moedigen elkaar aan en vinden op een gegeven moment alles normaal en goed. Terwijl de gelovigen steeds meer apart komen te staan en op allerlei manieren worden tegengewerkt, al was het alleen al door mensen die afhaken of onder de schijn van het geloof zich van God afgekeerd hebben. Mensen die geloven zullen het op een gegeven moment in de kerk, maar ook in de familie lastig krijgen. De idee dat ‘wie zich aan God houdt wordt gezegend’ blijft onverwrikbaar staan, maar het is alleen voor de gelovige te zien en te ervaren, dat dit zo is. Voor de buitenwacht lijkt zo iemand een vrij beroerd leven, want afgewezen en niet graag gezien. Het vertrouwen wordt zwaar op de proef gesteld. Als men het geloof niet had zou men angstig worden wanneer men aan de toekomst denkt. De woorden die God via Jesaja laat horen zijn een hart onder de riem voor ieder die door alles heen op God vertrouwt en zich aan Hem houdt. God stelt aan het eind een blijde dag in het vooruitzicht, waarop alles toch nog goed komt. Jesaja 11:1 *Op die dag zult u zeggen: Ik dank U, HEERE, dat U toornig op mij geweest bent, maar Uw toorn is afgekeerd en U troost mij.* Uit die toezegging put de gelovige moed. Deze woorden van God steken de gelovige een hart onder de riem. Het geeft ieder gelovig mens de moed om er voor te gaan met het vaste voornemen en de stevige overtuiging dat het vertrouwen onbeschadigd blijft en de angst niet door zal breken. Want de HEERE Zelf zal mijn kracht en mijn Psalm zijn. God zal heel persoonlijk geven wat ieder gelovig mens nodig heeft op zo’n moment. Niet alleen maakt God dat we sterk genoeg zullen zijn – om de last te dragen – Hij geeft ons ook een lied, een Psalm in de mond. Zingend en met kracht slaan we ons persoonlijk door de moeilijkheden heen. Jesaja 12:2 *Zie, God is mijn heil, ik zal vertrouwen en geen angst hebben, want mijn kracht en psalm is de HEERE HEERE, en Hij is mij tot heil geworden.* Tot tweemaal toe komt hier het woord ‘heil’ naar voren. *God is mijn heil en Hij is mij tot heil geworden.* In het Hebreeuws lezen we het woord *Jeshua* dat in andere vorm voorkomt in de naam van *Jesaja* afgeleid van *Jesajah* en *Jezus* dat is afgeleid van *Jehosjua*. Het is niet ‘iets’ wat er

voor zorgt dat we door alle moeilijkheden Gods Koninkrijk zullen binnengaan, maar 'Iemand'. Het is God. Hij Zelf is ons heil, zoals ook in de Persoon van de Heere Jezus bijzonder sterk en op vele manieren naar voren komt. Opmerkelijk is de verbinding met de Heilige Geest Die vervolgens naar voren wordt gebracht onder de metafoor van het 'water scheppen'. Jesaja 12:3 *U zult met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil.* Zonder dat het met zoveel woorden wordt genoemd zijn we ons er – vanuit het Nieuwe Testament – van bewust dat dit een verwijzing is naar de Heilige Geest. Deze tekst wordt gelezen in Israel in de dagen van Jezus op het Loofhuttenfeest. Op dat feest is het de gewoonte dat mensen de trappen van de Siloah-vijver afdalen onder leiding van een priester en dat zij water scheppen uit de vijver. Johannes 7:37-39 *En op de laatste, de grote dag van het feest, stond Jezus daar en riep: Als iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. En dit zei Hij over de Geest, Die zij die in Hem geloven, ontvangen zouden; want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.* Voor de Heere Jezus staat het water symbool voor de gave van de Heilige Geest. Dat valt ook op te maken uit het gesprek dat Jezus voert met de Samaritaanse vrouw. Johannes 4:10,14 *Jezus antwoordde en zei tegen haar: Als u de gave van God kende, en wist Wie Hij is Die tegen u zegt: Geef Mij te drinken, u zou het Hem hebben gevraagd en Hij zou u levend water gegeven hebben. (..) Jezus antwoordde en zei tegen haar: Ieder die van dit water drinkt, zal weer dorst krijgen, maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen. Maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot in het eeuwige leven.* Niet alleen de Heere Jezus, maar ook Jesaja gebruikt water vaker als beeld voor de Heilige Geest. Jesaja 50:1-3 *O, alle dorstigen, kom tot de wateren, en u die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja, kom, koop zonder geld, zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt u geld af voor wat geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed. Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven;*

U zult met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil.

Op die dag 2

Opnieuw klinken de woorden 'op die dag'. Die dag kan – zoals boven – zeker gesitueerd worden nadat het laatste oordeel voltrokken is en de definitieve scheidslijn getrokken is tussen de hemel en de hel, de gelovigen en de goddelozen, door het oordeel en de vrijspraak. Maar het zou ook zomaar gesteld kunnen worden na Pasen, Hemelvaart en Pinksteren, het moment waarop het verlossingswerk van de Heere Jezus achter ons ligt. Feit is dat op dat moment de scheidslijn getrokken was tussen de goddelozen en de gelovigen, die Jezus als Christus en Heere aanvaardden. Met de komst en het heil dat de Gezalfde van de HEERE tot stand heeft gebracht is het Nieuwe Verbond ingegaan dat in eerste instantie voor Israel is bereid, maar vervolgens mede voor de volken is bedoeld. De Joden die de Heere aanvaardden als Heiland en Heere ontvingen verzoening van hun

zonden en de heilige Geest. Het oordeel van God was gedragen door Gods Zoon en vrijspraak is het deel van de gelovigen die de Heere Jezus vertrouwen en gehoorzamen. Bij de eerste 'op die dag' is het besef van het oordeel dat achter Israel ligt groot en mogen zij delen in vertrouwen en zekerheid en zich verblijden over de ontvangst van de Heilige Geest, Die hen troost en leidt. Handelingen 2:37-39 *En toen zij dit hoorden, werden zij diep in het hart geraakt en zeiden tegen Petrus en de andere apostelen: Wat moeten wij doen, mannenbroeders? En Petrus zei tegen hen: Bekeer u en laat ieder van u gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving van de zonden; en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen. Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die veraf zijn, zovelen als de Heere, onze God, ertoe roepen zal.* De Joodse gemeenschap zal in meerderheid het Evangelie van de Heere Jezus afwijzen, dat hen nog wel in de eerste plaats wordt aangeboden. Toch groeit de gemeenschap in Jeruzalem die dag met maar liefst 3000 leden (vers 41) en heeft Jakobus – de leider van de gemeente in Jeruzalem – het later over tienduizenden uit de Joden die in Jezus geloofden. (Handelingen 21:20) Enigszins vertrouwd met de term 'rest' en 'minderheid' beseffen we maar al te goed dat bij deze mensen de omslag plaatgreep van Oud naar Nieuw Testament. Het eerste gedeelte van Jesaja is zeker op hen van toepassing, hoewel ook van hen geldt – de aanhangers van de Heere Jezus uit het Joodse volk – dat pas bij het laatste oordeel de volle bevrijding en de definitieve vervulling van al Gods beloften zal plaatsvinden.

Het Pinksterfeest in Jeruzalem.

Het evangelie voor de Jood en de heiden.

Na de eerste vervulling van Gods beloften – het oordeel en de vrijspraak en de gave van de Heilige Geest – kunnen we nu ons hart openen voor het tweede gedeelte. Juist in de tijd na Christus' eerste komst was het besef onder de gelovige Joden van de redding door de Gezalfde groot. De gave die God voor hen had bereid in de komst van Zijn Zoon, zou tegelijkertijd gave en opgave zijn volgens de Heere Jezus. Hij was het die duidelijk instructie gaf voor de heidenzending. Mattheus 28:16-20 *En de elf discipelen zijn naar Galilea gegaan, naar de berg waar Jezus hen ontboden had. En toen zij Hem zagen, aanbaden zij Hem, maar sommigen twijfelden. En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen.* Ten overvloede herhaalt de Heere het zendingsbevel in Handeling 1 op de dag dat Hij naar de Hemel gaat. Handelingen 1:8 *U zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het uiterste van de aarde.* Het zendingsbevel voor de volken is in die zin onverwacht omdat de Heere Zich tot op dat moment strikt beperkte tot het Joodse volk. We herinneren ons de confrontatie met de Syro-Foenitische vrouw, die aanvankelijk tevergeefs Jezus' hulp inriep voor haar dochter. Pas toen deze vrouw zich ondergeschikt maakte aan Gods plan met Zijn volk – kruimels voor de honden – ging de

Heere in op haar verzoek. Het lijkt er op dat de verwerping van de Heere Jezus – als Gezalfde van de HEERE – niet alleen de aanleiding wordt voor Zijn dood aan het kruis, maar ook voor de aankondiging van de verwoesting van Jeruzalem stad en tempel. Marcus 13:1,2 *En toen Hij uit de tempel ging, zei een van Zijn discipelen tegen Hem: Meester, kijk, wat een stenen en wat een gebouwen! En Jezus antwoordde hem: Ziet u deze grote gebouwen? Er zal niet één steen op de andere steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden.* Voor de Heere Jezus is het een groot verdriet en onverwachte schok geweest dat Jeruzalem zo vijandig tegenover Hem stond. Mattheus 23:37 *Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!* Blijkbaar is er toen al een knop omgegaan bij God. Voor de apostelen was het toch wel even wennen, voordat men de gedachte toeliet dat mensen uit andere volken langs de weg van het geloof in de Heere Jezus hetzelfde heil ontvingen als de mensen van Joodse achtergrond. Voor Petrus moest de Heere een speciaal visioen ontwikkelen – van het net van reine en onreine dieren met de opdracht ‘slacht en eet’ – voordat hij geroepen werd om het Evangelie te delen met een Romein Cornelius. Handelingen 10 Toen God – voordat hij officieel ja had gezegd tegen de Heere – aan broeder Cornelius ook nog de gave van de Heilige Geest gaf, was Petrus om. Bij Paulus liep het iets anders. Die beperkte zich in eerste instantie tot de synagoge in elke buitenlandse stad. Daar sprak hij met de Joden, maar ook met de mensen uit de volken die interesse toonden. Toen de Joodse gemeenschap weigerachtig bleef en de apostel aanviel was op een gegeven moment de maat vol. Toen zei de apostelen – met zoveel woorden – dat hij zich tot de heidenen zou keren. Iets wat hij vanaf dat moment ook steevast deed. Handelingen 13:45-47 *Maar toen de Joden de menigten zagen, werden zij met afgunst vervuld en spraken tegen wat er door Paulus gezegd werd; zij spraken niet alleen tegen, maar lasterden ook. Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig dat het Woord van God eerst tot u gesproken zou worden, maar aangezien u het verwerpt en uzelf het eeuwige leven niet waard oordeelt, zie, wij wenden ons tot de heidenen. Zo immers heeft de Heere ons geboden: Ik heb u tot een licht voor de heidenen gesteld, opdat u tot zaligheid zou zijn tot aan het uiterste van de aarde.* Voor de Joodse gemeenschap is er echter toch een teken van hoop, wanneer uit de visie van Lucas, Paulus en Johannes naar voren komt dat God tegen het eind van de tijd Zich opnieuw tot Zijn oude volk zal wenden. Romeinen 11:25 *Want ik wil niet, broeders, dat u geen weet hebt van dit geheimenis (opdat u niet wijs zou zijn in eigen oog), dat er voor een deel verharding over Israël is gekomen, totdat de volheid van de heidenen is binnengegaan.* Vergelijk Openbaring 7.

Israel	De volken	Israel
---------------	------------------	---------------

God zal Zich – na de volheid van de volken – opnieuw wenden tot zijn oude volk Israel.

Voor ons – gelovigen uit de volken – is het bijzonder verrassend en verblijdend dat God reeds in de profetieën van Jesaja aan ons dacht. ‘De zaligheid die uit de Joden is’, (Johannes 4:22) zal ook aan de volken worden verkondigd. De lof en de dank voor de redding van Israel zal zich niet alleen beperken tot dat volk. Het is zo verblijdend dat zij er niet over kunnen zwijgen. Ze maken de volken deelgenoot van hun enthousiasme over de grote daden van de HEERE. Jesaja 12:4 *Op die dag zult u zeggen: Dank de HEERE, roep Zijn Naam aan, maak Zijn daden bekend onder de volken, roep in herinnering dat Zijn Naam hoogverheven is.* Wij als gelovigen uit de volken realiseren ons dat het dus de God van Israel is, Die verkondigd wordt aan de volken. Het is deze God, Die het volk Israel koos tot Zijn volk en aan Israel Zijn Naam bekend maakte. Exodus 34:5-7 *Toen daalde de HEERE neer in een wolk, ging daar bij*

hem staan en riep de Naam van de HEERE uit. Toen de HEERE bij hem voorbijkwam, riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw, Die goedertierenheid blijft bewijzen aan duizenden, Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft, maar Die de schuldige zeker niet voor onschuldig houdt en de ongerechtigheid van de vaders vergeldt aan de kinderen en kleinkinderen, tot in het derde en vierde geslacht. Zowel Gods oordeel als Gods genade kan voldoende geproefd worden in de geschiedenis die de HEERE met Zijn volk doormaakte. Hoewel wij als gelovigen uit de volken deze geschiedenis niet persoonlijk meegemaakt hebben, worden we door ons geloof diep verbonden met het uitverkoren volk van God. De God van Israel is – door Zijn Zoon Jezus Christus – onze God. Romeinen 11:17,18 *Als nu enige van die takken afgerukt zijn, en u, die een wilde olijfboom bent, in hun plaats bent geënt en mede deel hebt gekregen aan de wortel en de vettigheid van de olijfboom, beroem u dan niet tegenover de takken. En als u zich beroemt: U draagt de wortel niet, maar de wortel u.* Het is opmerkelijk dat op het moment dat wij als gelovigen uit de volken geënt worden op de stam van de edele olijfboom – het volk Israel – direct een spanningsveld voelbaar wordt, een zekere rivaliteit. Het past ons om bescheiden te blijven. God is boos op Israel geworden, maar het is en blijft Zijn volk. Wanneer we ons – zoals in WOII boven het Joodse volk verheffen en het weg willen drukken en zelfs vernietigen, zal God Zich – zoals al snel bleek – opnieuw wenden tot het Joodse volk in genade om – ook uit hen nog enigen te redden en zo het getal vol te maken. De toe-wending van God is gunstig van God uitgezien, maar ook vanuit de optiek van Joodse mensen, want in die tijd zal God de verharding die over het hart van dit volk ligt naar Zijn belofte wegnemen, zodat een grotere openheid naar het Evangelie kan worden verondersteld. Er is in ieder geval niet langer *de verharding* die hen van Godswege ervan weerhield om Christus te omarmen.

Takken geënt op de edele olijf.

Israel en de volken zingen Gods lof.

Met Israel zingt de kerk de Psalmen, waarmee we Gods grote daden in schepping en verlossing bezingen. In alle talen wordt God inmiddels bezongen vanwege Zijn heiligheid, gerechtigheid en barmhartigheid. Jesaja 12:5 *Zing psalmen voor de HEERE, want Hij heeft zeer grote dingen gedaan. Laat dit bekend worden over heel de aarde!* Als een steen in de vijver is er een golfbeweging vanuit de plaats waar de steen in het water viel – Jeruzalem – naar de oever, om vervolgens terug te keren naar het midden. Zo is ook de beweging van God – na het verlossend ingrijpen door Zijn Zoon Jezus – naar de volken tot de uitersten plaatsen op aarde om vervolgens weer terug te keren naar Jeruzalem. De volken – althans de gelovigen uit hen – zijn door hun geloof in de Vader van de Heere Jezus altijd georiënteerd gebleven op Jeruzalem en Israel en dat heeft een nieuwe impuls gekregen na de

terugkeer van het Joodse volk. Zonder te overdrijven kunnen we toch zeggen dat de tocht van de volken naar Jeruzalem de berg van God, als metafoor bijzonder passend is voor 2000 jaar zending en kerk. Jesaja 2:2,3 *Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen. Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen.* Hoewel de metafoor wellicht passend is op de afgelopen 2000 jaar, de tijd is nog niet om. Na het laatste oordeel komt het Nieuwe Jeruzalem op aarde, Gods volk bestaande uit het volk Israel en de volken. God zal in Jeruzalem wonen te midden van Israel, maar ook te midden van de aarde. God zal het centrum vormen van de volken, die allemaal bestaan uit mensen die langs de weg van geloof en gehoorzaamheid de poort van Gods Koninkrijk mochten binnentreden. Er zal elke dag reden zijn om te zingen en vrolijk te zijn want God – de heilige van Israel – is in ons midden. Jesaja 12:6 *Juich en zing vrolijk, inwoonster van Sion, want groot in uw midden is de Heilige van Israël.*

De steen in de vijver.

